

लुम्बिनी प्रदेश सभाको गतिविधि सम्बन्धी श्रव्य दृश्य कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण कार्यविधि, २०८२

प्रस्तावना: प्रदेश सभा, प्रदेश सभाका विषयगत समिति, प्रदेश सभा सचिवालयका गतिविधि, प्रदेश सभाबाट पारित विधेयक र प्रस्तावको सूचना जनतामाझ पुऱ्याउन लुम्बिनी प्रदेशका विषयगत समिति र सचिवालयका गतिविधि समावेश गरी श्रव्यदृश्य कार्यक्रम उत्पादन गर्न तथा त्यस्तो कार्यक्रमलाई प्रदेश सभाको आधिकारिक सामाजिक संजाल समेतमा प्रसारण गर्न आवश्यक भएकोले,

प्रदेश विनियोजन ऐन, २०८२ को दफा ११ को उपदफा (२) को अधिकार प्रयोग गरी प्रदेश सभा सचिवालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिले यो कार्यविधि बनाएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम "श्रव्य दृश्य कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण कार्यविधि, २०८२" रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) "कार्यक्रम" भन्नाले कार्यक्रम उत्पादन इकाईबाट उत्पादित श्रव्यदृश्य कार्यक्रम सम्झनुपर्छ ।

(ग) "कार्यक्रम उत्पादन इकाई" भन्नाले दफा ३ बमोजिम गठित इकाई सम्झनुपर्छ ।

(घ) "निर्देशक समिति" भन्नाले दफा ८ बमोजिम गठित समिति सम्झनु पर्छ ।

(ङ) "प्रसारक संस्था" भन्नाले टेलिभिजन, रेडियो र अनलाईन मिडिया मार्फत कार्यक्रम प्रसारण गर्ने संस्थालाई सम्झनुपर्छ । साथै शो शब्दले निशुल्क रूपमा प्रसारण गर्न ईच्छुक प्रसारक संस्था समेतलाई बुझाँउछ ।

(च) "सचिव" भन्नाले प्रदेश सभा सचिवलाई सम्झनुपर्छ ।

(छ) "सचिवालय" भन्नाले लुम्बिनी प्रदेश सभा सचिवालयलाई सम्झनुपर्छ ।

(ज) "सामाजिक संजाल" भन्नाले प्रदेश सभा सचिवालयको आधिकारिक फेसबुक, युट्युव समेतलाई सम्झनुपर्छ ।

(झ) "सूचना प्रविधि शाखा" भन्नाले सचिवालयको सांगठनिक संरचनामा रहेको सूचना प्रविधि शाखा वा प्राविधिक इकाईलाई सम्झनुपर्छ ।

३. कार्यक्रम उत्पादन इकाई: (१) प्रदेश सभाको आधिकारिक सामाजिक संजाल समेतमा प्रसारण गर्ने गरी एकीकृत श्रव्यदृश्य कार्यक्रम उत्पादन गर्दा देहाय बमोजिमको जनशक्ति रहने गरी सचिवालयको सूचना प्रविधि शाखा अन्तर्गत कार्यक्रम उत्पादन इकाई रहनेछ:

(क) स्क्रिप्ट राईटर (Script writer)	- एक जना
(ख) सम्पादन	- दुई जना
(ग) प्रस्तोता (स्ट्याण्डिड प्रस्तोता-१ पोर्डकास्ट होस्ट-१)	- दुई जना
(घ) भ्वाईस ओभर	- एक जना
(ङ) छाँयांकन	- तीन जना
(च) सहयोगी	- एक जना

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कार्यक्रम उत्पादन इकाईका प्रत्येक जनशक्तिलाई पाक्षिक रूपमा कम्तीमा आधा घण्टाको एउटा कार्यक्रम उत्पादन गरे वापत सचिवालयले देहाय बमोजिमको सुविधा उपलब्ध गराउनेछः-

क्र.सं.	जनशक्ति विवरण	प्रति कार्यक्रम रकम	जम्मा
१	स्कृष्ट राईटर	५०००x१	५,०००।-
२	सम्पादन	२०००x२	४,०००।-
३	भ्वाइस ओभर	१५००x१	१,५००।-
४	प्रस्तोता/होस्ट	१०००x१	१,०००।-
५	छायांकन	१०००x३	३०००।-
६	सहयोगी	५००x१	५००/-
प्रति कार्यक्रम उत्पादन खर्च जम्मा			१५,०००।-

(३) सचिवालयले कार्यक्रम उत्पादन गर्न उपदफा (१) बमोजिमको जनशक्तिसँग उपदफा (२) बमोजिमको सुविधा प्रदान गर्ने गरी उत्पादन हुने कार्यक्रमको करार सम्झौता गर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम कार्यक्रम उत्पादन इकाईबाट हुने काम यस सचिवालयबाट उपलब्ध कर्मचारीबाट हुने भएमा सचिवालयको कर्मचारीलाई कार्यक्रम उत्पादनको काममा लगाउन सकिनेछ ।

(५) सचिवालयले उपदफा (१) बमोजिमको जनशक्तिलाई करारमा लिदा पन्ध्र दिनको सूचना आह्वान गरी आएका मध्येबाट दफा ७ बमोजिमको योग्यता पुगेका योग्य व्यक्तिलाई सम्झौता गरि उक्त जिम्मेवारी प्रदान गर्नेछ ।

(६) उपदफा (४) बमोजिम सचिवालयका कर्मचारीले कार्यालय समय भन्दा अतिरिक्त समयमा काम गरी कार्यक्रम उत्पादन गरेमा त्यस्ता कर्मचारीलाई उपदफा (२) बमोजिमको सुविधा दिन सकिनेछ र त्यस्तो अतिरिक्त समयमा काम गरेको व्यहोरा सचिवबाट प्रमाणित गर्नुपर्नेछ ।

(७) उपदफा (१) को खण्ड (ग) बमोजिमको योग्य जनशक्ति उपलब्ध नभएमा उपदफा (१) को खण्ड (क) र (ख) बमोजिमको जनशक्तिले खण्ड (ग) बमोजिमको कार्य गर्न सक्नेछ र त्यस्तो कार्य गरेमा निजलाई प्रस्तोता वापतको सुविधा समेत दिन सकिनेछ ।

(८) कार्यक्रम उत्पादन र प्रसारण सम्बन्धि आवश्यक कार्य सूचना प्रविधि शाखा मार्फत हुनेछ ।

(९) स्थानीय भाषामा कुनै कार्यक्रम उत्पादन गर्नुपर्दा सम्बन्धित भाषाका जनशक्तिलाई उपदफा (२) बमोजिमको सुविधा दिने गरी काममा लगाउन सकिनेछ ।

४. **कार्यक्रम उत्पादन सम्बन्धी:** (१) प्रदेश सभा, प्रदेश सभाका विषयगत समिति, प्रदेश सभा सचिवालयका गतिविधि, प्रदेश सभाबाट पारित विधेयक र प्रस्तावको सूचना जनतामाझ पुऱ्याउन दफा ३ बमोजिमको कार्यक्रम उत्पादन इकाईले नियमित रूपमा बुलेटिन प्रकाशन गर्नेछ र आवश्यकता अनुसार अन्तर्वाता/Podcast एकीकृत श्रव्यदृश्य कार्यक्रम उत्पादन गर्ने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको एकीकृत श्रव्यदृश्य कार्यक्रम उत्पादन गर्दा रेडियोमा पनि प्रसारण गर्न मिल्ने गरी मुलरूपमा श्रव्यदृश्य सामाग्री उत्पादन गर्नेछ ।

(३) एकीकृत श्रव्यदृश्य सामाग्री उत्पादन गर्न आवश्यक उपकरण सचिवालयले व्यवस्था गर्नेछ ।

५. **पालना गर्नुपर्ने कार्यगत शर्त:** कार्यक्रम उत्पादन इकाईले कार्यक्रम उत्पादन गर्दा देहायका कार्यगत शर्तहरू पालना गर्नु पर्नेछ:

- (क) श्रव्यदृश्य कार्यक्रम उत्पादन गर्दा समाजमा नकारात्मक प्रभाव पार्ने खालका विषयवस्तु समावेश गर्न नहुने,
- (ख) कार्यक्रमको पहिचान झल्किने उपयुक्त Signature Tune, Intro को व्यवस्था गर्नुपर्ने,
- (ग) निर्देशक समितिले स्वीकृति दिएका भन्दा फरक अवधारणामा कार्यक्रम उत्पादन गर्नुपर्ने भएको खण्डमा पूर्व स्वीकृति लिएर मात्र कार्यक्रम उत्पादन गर्नुपर्ने,
- (घ) कार्यक्रम उत्पादनको सिलसिलामा प्रयोग हुन सक्ने ड्रोन, रेडियो (वाकीटकी) आदि जस्ता उपकरणहरू सम्बन्धित निकायबाट प्रयोग गर्ने अनुमति लिनुपर्ने,
- (ङ) कार्यक्रम उत्पादन इकाईले कार्यक्रमको ढाँचा बनाइ निर्देशक समिति समक्ष पेश गर्ने,
- (च) कार्यक्रममा आवश्यकता अनुसारका चित्र, चलदृश्य (एनिमेशन), भिजुअल क्लीप्स, ब्रिजिङ्ग म्युजिक, पार्श्व संगित आदि समावेश गर्नु पर्नेछ । साथै रोयल्टी फ्रि सामाग्रीहरू पनि प्रयोग गर्न सक्नेछ । सबै प्रकारका संकलित सामाग्रीका प्रतिलिपी अधिकारको पालना गर्ने दायित्व कार्यक्रम उत्पादन इकाईको हुने,
- (छ) कार्यक्रम उत्पादन गर्दा कार्यक्रमको लक्ष्य पूरा गर्न मद्दत गर्ने गरी सरल भाषामा आम जनसमुदायमा कार्यक्रमप्रति अभिरुचि बढ्ने गरी रोचक शैलीमा तयार गर्नुपर्ने,
- (ज) श्रव्यदृश्य कार्यक्रम प्रस्तोताले मर्यादित पोशाक प्रयोग गर्नुपर्ने,
- (झ) नैतिक मूल्य-मान्यताहरूको पालना गर्दै कार्यक्रममा प्रयोग गरिने जनधारणा, अन्तरवार्ता, छुलफल लगायतका सामाग्रीहरू संकलनमा सम्बन्धित पक्षसँग सद्भावपूर्ण व्यवहार गर्नुपर्ने,
- (ञ) संकलित सामाग्रीहरू सत्य, तथ्य र वस्तुनिष्ठतामा आधारित हुनुपर्ने,
- (ट) कार्यक्रममा लक्षित समुहले प्रयोग गर्ने भाषा, संस्कृति, रहनसहन, भेषभूषा आदिलाई ध्यान दिई कार्यक्रम उत्पादन गर्नुपर्ने,
- (ठ) आवश्यकता अनुसार कुनै कार्यक्रम वा कार्यक्रमको कुनै भाग लुम्बिनी प्रदेशको स्थानीय भाषामा समेत उत्पादन गर्न सकिनेछ,
- (ड) कार्यक्रम उत्पादन गर्दा समुदाय, जाति, धर्म, भाषा र राष्ट्रियतामा आँच पुग्ने खालका विषयवस्तु समावेश गर्न नहुने,
- (ढ) नेपालको संविधान, प्रचलित ऐन कानून, प्रदेश योजना, नीति तथा कार्यक्रम, प्रदेश सभाका गतिविधी साथै अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धी, सन्धी प्रतिकुल हुन नहुने,

(ण) श्रव्यदृश्य कार्यक्रम उत्पादन गर्दा देहायका प्राविधिक शर्तको पालना गर्नुपर्नेछः

१. Resolution कम्तीमा Full HD (1920*1080) हुनुपर्ने,

२. Frame Rate कम्तीमा 25i FPS हुनुपर्ने,

३. आवाजको गुणस्तर कम्तीमा 48000 Hz, Min 128 Kbps, Stereo System भएको हुनुपर्ने,

४. दृश्य गुणस्तर MP4 Format मा वा सो भन्दा उच्च गुणस्तरको श्रव्यदृश्य क्षमताको हुनुपर्ने,

(त) खण्ड (ण) बमोजिमको टेलिभिजन कार्यक्रमलाई रेडियो कार्यक्रममा रुपान्तरण गर्दा कम्तीमा Audio-128 Kbps, 44100 Hz, Stereo System र प्रष्टसँग सुन्न सकिने श्रव्य क्षमताको हुनुपर्ने,

६. डाउनलोडको पहुँच दिनुपर्ने: कार्यक्रम उत्पादन इकाईले उत्पादन गरेको कार्यक्रम सचिवालयले Online मा व्यवस्था गरी निशुल्क प्रसारण गर्न ईच्छुक प्रसारक संस्थाले कार्यक्रम डाउनलोड गर्न पहुँच दिनुपर्नेछ।

७. जनशक्तिको योग्यता तथा अनुभव: दफा ३ को उपदफा (१) बमोजिमको जनशक्तिको योग्यता र अनुभव देहाय बमोजिमको हुनेछः-

क्र.सं.	जनशक्ति	शैक्षिक योग्यता र अनुभव
१	स्कृप्ट राइटर	स्नातक तह वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको र टेलिभिजन प्रसारण संस्था, रेडियो प्रसारण संस्था वा प्रोडक्सन हाउसबाट स्कृप्ट राइटिङ्ग सम्बन्धी कम्तीमा पाँच वर्षको अनुभव प्राप्त वा सचिवालयमा काम गरिरहेका शैक्षिक योग्यता पुगेका कर्मचारी।
२	सम्पादन	दश जोड दुई वा सो सरह उत्तीर्ण गरी टेलिभिजन प्रसारण संस्था, रेडियो प्रसारण संस्था वा प्रोडक्सन हाउसबाट सम्पादन सम्बन्धी कम्तीमा चार वर्षको अनुभव प्राप्त वा सचिवालयमा श्रव्यदृश्य तथा प्रत्यक्ष प्रसारणमा काम गरिरहेका कर्मचारी।
३	प्रस्तोता/भ्वाइस ओभर	दश जोड दुई वा सो सरह उत्तीर्ण गरी टेलिभिजन प्रसारण संस्था, रेडियो प्रसारण संस्था वा प्रोडक्सन हाउसबाट कार्यक्रम प्रस्तोता सम्बन्धी कम्तीमा दुई वर्षको अनुभव प्राप्त वा सचिवालयमा श्रव्यदृश्य तथा प्रत्यक्ष प्रसारणमा काम गरिरहेका कर्मचारी।
४	छायाँङ्कन(क्यामरा पर्सन)	दश जोड दुई वा सो सरह उत्तीर्ण गरी सम्बन्धित विषयमा कम्तीमा तिन महिनाको तालिम हाँसिल गरी टेलिभिजन प्रसारण संस्था वा प्रोडक्सन हाउसबाट क्यामरा सञ्चालन सम्बन्धी कम्तीमा दुई वर्षको अनुभव प्राप्त वा सचिवालयमा भिडियो क्यामरा चलाउने कर्मचारी।

८. निर्देशक समितिको गठन: (१) कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण सम्बन्धमा आवश्यक निर्देशन तथा नीतिगत निर्णय गर्न देहाय बमोजिमको निर्देशक समिति रहनेछः

(क) सचिव	- संयोजक
(ख) प्रवक्ता, सचिवालय	- सदस्य
(ग) प्रतिनिधि, सञ्चार विषय हेर्ने मन्त्रालय	- सदस्य
(घ) योजना शाखा हेर्ने अधिकृत, सचिवालय	- सदस्य
(ङ) सूचना अधिकारी, सचिवालय	- सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले सम्बन्धित विषयका विज्ञ तथा कर्मचारीलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

९. निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) कार्यक्रम उत्पादन गर्दा कार्यक्रमको ढाँचा र कार्यक्रममा रहने विषयवस्तुको निर्धारण गर्ने,
- (ख) सूचना प्रविधि शाखाले पेश गरेको कार्यक्रमलाई स्वीकृत गर्ने,
- (ग) कार्यक्रम उत्पादन र सामाजिक संजाल तथा संचार माध्यमहरूबाट प्रसारण गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक नीतिगत निर्णय गर्ने,
- (घ) कार्यक्रम उत्पादन र प्रसारणको अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्ने,
- (ङ) सचिवालय संचालन तथा व्यवस्थापन समितिले समय समयमा दिएका निर्देशनको पालना गर्ने,
- (च) कार्यक्रम उत्पादन इकाईलाई कार्यक्रम उत्पादन सम्बन्धमा आवश्यक निर्देशन दिने ।

१०. प्रसारणका कार्यक्षेत्रगत शर्त: कार्यक्रम प्रसारण गर्दा देहायका कार्यगत शर्तहरू पालना गर्नुपर्नेछः

- (क) प्रसारणको लागि उपलब्ध गराइएको कार्यक्रममा संशोधन, हेरफेर र परिमार्जन गर्न पाइने छैन,
- (ख) कार्यक्रम समय अवधिभर अन्य कुनै सूचना वा विज्ञापन आदि प्रसारण गर्न पाइने छैन,
- (ग) प्रसारक संस्थाले कार्यक्रमको प्रसारण आवश्यकता अनुसार गर्न सक्नेछ,
- (घ) प्रसारण गरेको कार्यक्रमको प्रति प्रसारक संस्थामा पनि सुरक्षित राख्नु पर्नेछ ।

११. कारवाही गर्न सकिने: प्रसारक संस्थाले गलत विवरण प्रसारण गरी यस कार्यविधि तथा सम्झौता बमोजिम सचिवालयले दिएको निर्देशन पालन नगरेमा त्यस्तो प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गरिने छ ।

१२. प्रचलित कानून लागु हुने : यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका विषयमा यसै कार्यविधि बमोजिम हुने र उल्लेख नभएका विषयमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

अनुसुची-१
(दफा ३(३) सँग सम्बन्धित)

प्रदेश सभा सचिवालय र .....बिच भएको सम्झौता पत्र

हामी यस सम्झौता अन्तर्गत दुई पक्ष प्रदेश सभा सचिवालय, लुम्बिनी प्रदेश, राप्ति उपत्यका (देउखुरी), नेपाल (यस पछि "प्रथम पक्ष" भनिएको) र..... (यस पछि "द्वितीय पक्ष" भनिएको) का बिचमा श्रव्य दृश्य कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण गर्नका लागि प्रथम पक्षको निर्णयानुसार निम्नानुसारको शर्तहरूको अधिनमा रहि सम्झौतामा दुवै पक्षको मञ्जुरीले यो सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गरि एक-एक प्रति लियो र दियो ।

१. द्वितीय पक्षले (.....वटा कार्यक्रम.....वटा प्रसारण .....पटक कार्यक्रम सचिवालयको आधिकारिक सामाजिक संजालमा प्रसारण) गर्नुपर्नेछ ।
२. कार्यक्रम प्रसारण द्वितीय पक्षले प्रथम पक्षसँगको समन्वयमा गर्नुपर्नेछ ।
३. प्रसारित सम्पूर्ण सामाग्रीको सर्वाधिकार प्रथम पक्षमा निहित हुने छ । प्रथम पक्षलाई द्वितीय पक्षले प्रसारण गरिएको कार्यक्रमको प्रतिलिपि र प्रसारण प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउने छ ।
४. प्रसारित सामाग्रीको पहुँच, उपयोगिता तथा पृष्ठपोषण सङ्कलनका लागि द्वितीय पक्ष र प्रथम पक्षले संयुक्त अनुगमन गर्नेछ ।
५. यो सम्झौता प्रति तोकिए बमोजिमको उत्तरदायित्व निर्वाह गर्ने कर्तव्य दुवै पक्षको हुनेछ ।
६. यो सम्झौतापत्रमा लेखिएका कुराहरू यसै बमोजिम हुनेछ र अन्य विषयमा कुनै विवाद भएमा आपसी समझदारीमा विवादको टुङ्गो लगाइने छ । समझदारी कायम हुन नसके प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
७. सम्झौताको अवधि मिति.....देखि मिति..... सम्म कायम रहनेछ । आवश्यक परेमा आपसी सहमतिमा नविकरण गर्न सकिनेछ ।
८. कार्यक्रम उत्पादन गरे वापतको यसै कार्यविधिको दफा ३(२) बमोजिमको सुविधा प्रथम पक्षले द्वितीय पक्षलाई रेकर्ड तथा प्रसारण हेरि प्रतिवेदनका आधारमा सुविधा उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट

हस्ताक्षर

नाम:

पद:

साक्षी:

१.

२.

द्वितीय पक्षको तर्फबाट

हस्ताक्षर

नाम:

पद:

साक्षी:

१.

२.

मिति ..... साल.....महिना.....गते.....रोज शुभम् ।